

Commissie voor de
milieueffectrapportage

Uitbreiding pluimveehouderij Harmes BV te Klazienaveen, gemeente Emmen

Toetsingsadvies over het milieueffectrapport

9 november 2016/ projectnummer: 3156

1. Oordeel over het milieueffectrapport (MER)

Harmes Pluimvee B.V. wil zijn vleeskuikenbedrijf annex akkerbouwbedrijf aan het Van Echterskanaal NZ 22 te Klazienaveen uitbreiden. Er is in de huidige situatie een milieuvergunning voor het houden van 123.500 vleeskuikens in vier stallen. Het voornemen is om twee stallen te vervangen, en bovendien twee nieuwe stallen en een werktuigenloods bij te bouwen. In de dan in totaal zes stallen zullen 248.500 vleeskuikens worden gehouden. Het voornemen omvat voorts het uitbreiden van het bedrijf met een mestdrooginstallatie en een mestverbrandingsinstallatie. De verbrandingsinstallatie zorgt voor de warmte die nodig is voor het drogen van de mest en het verwarmen van de stallen. Het bedrijf beschikt verder over een voermenginstallatie met opslagsilo's voor mais en mengvoeder. Voor dit project wordt een omgevingsvergunning voor milieu, bouwen en afwijken van het bestemmingsplan aangevraagd bij de gemeente Emmen. Ter onderbouwing van de besluitvorming zijn de milieugevolgen van de uitbreiding beschreven in een MER. De gemeente Emmen heeft de onafhankelijke Commissie voor de milieueffectrapportage (hierna: "de Commissie") gevraagd het MER te toetsen.

In dit advies spreekt de Commissie voor de milieueffectrapportage (hierna 'de Commissie')¹ zich uit over de juistheid en de volledigheid van het MER.

De Commissie is van oordeel dat het MER nog niet alle informatie bevat die essentieel is om een besluit te kunnen nemen over de aanvraag voor een omgevingsvergunning waarin het milieubelang volwaardig wordt meegewogen.

- Zoals ook in de Notitie Reikwijdte en Detailniveau voor dit MER is aangegeven dient aandacht te worden besteed aan het effect van het voornemen op het watersysteem. Met name dient in het onderhavige MER in te worden gegaan op de hemelwaterberging. Deze informatie ontbreekt in het MER.
- De bijdragen van de mestdroging en de mestverbranding aan de geurbelasting zijn in het MER onderbelicht gebleven. Daardoor ontbreekt een volledig beeld van de geurbelasting van de omgeving.
- De Commissie constateert dat de informatie in het MER over de toe te passen ventilatiesystemen niet eenduidig is. Dat is van invloed op de berekeningen van de belasting van de omgeving met onder meer geur, ammoniak en fijnstof.

De Commissie gaat in hoofdstuk 2 nader op deze aspecten in. De Commissie adviseert om eerst een aanvulling op het MER op te stellen en pas daarna een besluit te nemen.

¹ De samenstelling en werkwijze van de werkgroep van de Commissie m.e.r. en verdere projectgegevens staan in bijlage 1 van dit advies. U vindt de projectstukken die bij het advies zijn gebruikt, via de link [3156](#) of door dit nummer op www.commissiemer.nl in te vullen in het zoekvak.

In hoofdstuk 3 geeft de Commissie nog een aanbeveling voor de besluitvorming. Deze heeft geen betrekking op essentiële tekortkomingen van het MER.

2. Gesignaleerde tekortkomingen

In dit hoofdstuk licht de Commissie haar oordeel toe en doet zij aanbevelingen voor de op te stellen aanvulling. Deze aanbevelingen zijn opgenomen in een tekstkader. Naar het oordeel van de Commissie is het uitvoeren ervan essentieel om het milieubelang volwaardig mee te kunnen wegen bij de besluitvorming.

2.1 Watertoets

Zoals in de Notitie Reikwijdte en Detailniveau van dit MER is aangegeven dient het onderhavige MER in te gaan op de wijze waarop hemelwaterberging wordt gerealiseerd, die noodzakelijk is als gevolg van de toename van verhard oppervlak. In het MER staat beschreven dat overtollig hemelwater wordt geloosd op bodem en sloten (via een gebufferde opvang). Deze keuze wordt niet nader onderbouwd, ook niet in een Watertoets. Zo wordt er geen beeld geschetst van de ruimtelijke positie van de voorziening binnen het bouwblok, en mist een beschrijving van de kenmerken van de inrichting en een berekening van de benodigde capaciteit. Deze informatie is essentieel om de effecten van het voornemen op het watersysteem te kunnen beoordelen.

De Commissie adviseert in een aanvulling op het MER een Watertoets uit te voeren. Hierin dient de voorgestane inrichting nader te worden beschreven.
--

2.2 Geur

De bijdragen van de mestdroging en de mestverbranding aan de geurbelasting zijn in het MER niet voldoende uitgewerkt. Niet duidelijk is bijvoorbeeld hoe de geuremissie van de verbrandingsinstallatie is bepaald. Bovendien is in het MER niet aangegeven wat de cumulatieve geurbelasting ten gevolge van de vleeskuikens en van de mestverwerking is. Het MER biedt daardoor onvoldoende inzicht in de totale geurbelasting van de omgeving ten gevolge van het voornemen.

In het MER is aangegeven dat de geurbelasting van de omgeving, door de nabijheid van een aantal burgerwoningen, een kritische factor is voor dit bedrijf. Per 1 oktober 2016 zijn hogere geuremissiewaarden voor vleeskuikens van kracht geworden, waardoor wellicht geurnormen zullen worden overschreden bij realisering van het voornemen.

De commissie adviseert in een aanvulling op het MER:

- de totale geurbelasting van de omgeving ten gevolge het voornemen en de alternatieven aan te geven, en deze te vergelijken met de geurbelasting ten gevolge van de referentiesituatie;
- maatregelen om de geurbelasting van de omgeving te verminderen te beschrijven;
- hierbij uit te gaan van de nieuwe geuremissiefactoren voor vleeskuikens.

2.3 Ventilatiesystemen

De Commissie constateert dat de informatie in het MER over de toe te passen ventilatiesystemen niet eenduidig is. Zo wordt er bijvoorbeeld zonder duidelijke onderbouwing uitgegaan van verschillende ventilatiebehoeften van de vleeskuikens. Ook de berekening van de uittreedsnelheid op basis van de diameter van de ventilatoren is niet conform de voorschriften. Een eenduidige en consistente beschrijving hiervan is van belang voor een juiste berekening van de immissies van fijn stof, geur en ammoniak.

De Commissie adviseert om in een aanvulling de optredende uittreedsnelheden te onderbouwen met eenduidige berekeningen en op grond daarvan de immissieberekeningen opnieuw uit te voeren.

3. Aanbeveling voor de besluitvorming

De opmerkingen in dit hoofdstuk hebben geen betrekking op essentiële tekortkomingen. De Commissie wil met onderstaande aanbevelingen een bijdrage leveren aan de kwaliteit van de verdere besluitvorming.

Uit het MER blijkt niet duidelijk wat het voornemen is of welke referentiesituaties worden gebruikt. Zo blijkt de aanwezige huisvesting van de vleeskuikens, vergund in 2003, niet te voldoen aan het Besluit emissiearme huisvesting, en blijkt de in 2015 verleende Nbw-vergunning betrekking te hebben op 2 stallen meer dan het nu voorliggende MER.

In het MER wordt onder meer verwezen naar de in 2016 verleende Nbw-vergunning als referentiesituatie, waarbij de depositie wordt vergeleken met die op grond van de Nbw-vergunning uit 2015. Bovendien heeft er volgens het MER ten behoeve van de Nbw-vergunning uit 2016 (dus na het in werking treden van het PAS) externe saldering plaatsgevonden, waarbij niet duidelijk is of deze saldering daadwerkelijk is geëffectueerd.

De (nog steeds voortgaande) ontwikkeling van het bedrijf moet worden getoetst aan verschillende soorten regelgeving, die elk hun eigen toetsings- en referentiekader hebben. Als deze toetsings- en referentiekaders door elkaar worden gebruikt, blijkt uit het MER niet altijd duidelijk van welke aantallen dieren moet worden uitgegaan, wat de gevolgen van het voornemen zijn en wat de verschillen zijn tussen de referentiesituatie en de alternatieven. Hoewel er in dit geval geen essentiële informatie wordt gemist verdient het aanbeveling om de referentiesituatie en de verschillende alternatieven duidelijk en consistent in beeld te brengen, om zo een goede vergelijking mogelijk te maken.

- De Commissie beveelt aan om voorafgaand aan de besluitvorming beter inzicht te verschaffen in de ammoniakemissies, en de daardoor optredende deposities, ten gevolge van zowel de referentiesituatie als het voornemen en de alternatieven.

BIJLAGE 1: Projectgegevens toetsing MER

Initiatiefnemer: Landbouwbedrijf Harmes te Klazienaveen

Bevoegd gezag: College van burgemeester en wethouders van de gemeente Emmen

Besluit: vaststellen of wijzigen van *een omgevingsvergunning voor milieu, bouwen en afwijken van het bestemmingsplan*

Categorie Besluit m.e.r.: C14

Activiteit: Harmes Pluimvee B.V. heeft het voornemen zijn bedrijf te wijzigen en uit te breiden en de bedrijfsvoering te wijzigen door het vervangen van twee stallen, het uitbreiden met twee nieuwe stallen en het in gebruik nemen van een mestdrooginstallatie en een mestverbrandingsinstallatie. Vanwege de omvang van de uitbreiding is een m.e.r. vereist.

Bijzonderheden:

Procedurele gegevens:

Aanvraag toetsingsadvies bij de Commissie m.e.r.: 6 september 2016

Toetsingsadvies uitgebracht: 9 november 2016

Samenstelling van de werkgroep:

Per project stelt de Commissie een werkgroep samen bestaande uit enkele deskundigen, een voorzitter en een werkgroepsecretaris. Bij dit project bestaat de werkgroep uit:

dhr. ing. H.H. Ellen

dhr. dr. F.H. Everts

dhr. ing. J.H. Grit (secretaris)

M.A.J. van der Tas (voorzitter)

Werkwijze Commissie bij toetsing:

Tijdens de toetsing gaat de Commissie na of het MER voldoende juiste informatie bevat om het milieubelang volwaardig mee te kunnen wegen in het besluit. De Commissie gaat bij het toetsen uit van de wettelijke eisen voor de inhoud van een MER, zoals aangegeven in artikel 7.7 dan wel 7.23 van de Wet milieubeheer, en van eventuele documenten over de reikwijdte en het detailniveau van het MER. Indien informatie ontbreekt, onvolledig of onjuist is, beoordeelt de Commissie of zij dit een essentiële tekortkoming vindt. Daarvan is sprake als aanvullende informatie in de ogen van de Commissie kan leiden tot andere afwegingen. In die gevallen adviseert de Commissie de ontbrekende informatie alsnog beschikbaar te stellen, vóór het besluit wordt genomen. Opmerkingen over niet-essentiële tekortkomingen in het MER worden in het toetsingsadvies opgenomen voor zover ze kunnen worden verwerkt tot duidelijke aanbevelingen voor het bevoegde gezag. De Commissie richt zich in het advies dus op hoofdzaken die van belang zijn voor de besluitvorming en gaat niet in op onjuistheden of onvolkomenheden van ondergeschikt belang. Zie voor meer informatie over de werkwijze van de Commissie: <http://www.commissiemer.nl/advisering/watbiedtdecommissie>

Betrokken documenten:

U vindt de projectstukken die bij het advies zijn gebruikt, door op www.commissiemer.nl projectnummer [3156](#) in te vullen in het zoekvak.

Bezoekadres

A. v. Schendelstraat 760
3511 MK Utrecht

Postadres

Postbus 2345
3500 GH Utrecht

t 030-2347666

e mer@eia.nl

w commissiemer.nl

